

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

1 Præsule vivente nullus det pontificatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

prærogationis pullulavit ambitio. Episcopos vero, qui Domitii regis suscepit curam, atque sollicitudinem, ad administrationem eorum descendere non oportet, ut accipere salutem pulchritudo non delectat, sed certamine a curam salubriter augetur, & tripliciter fructus b:

C. V. q. *Utrum Episcopo alius sibi succedere non valeat.*
Item est lib. 4. q. 1. *Cyprianus Episcopi, & martyris ad Antonianum.*

Præterea et Cornelius Episcopus, de Dei & Christi eius officio, de Clericorum penes omnium testimonio, de plebis, que tunc affuit, suffragio, & de sacerdotum respectum & honorum vitorum collegio 1, cum neque ante se factus esset, cum Fabiani locus, id est, cum successit, & gradus cathedræ sacerdotialis vocaret: quo occupato de Dei voluntate, atque omnium notitia contentione firmato, quisquis jam Episcopus fieri voluit, foris fiat necesse est, nec habeat ecclesiasticam autoritatem, qui ecclesia non tenet unitatem. Quisquis fuerit, multum de se licet iactans, & sibi plurimum profanus est, alienus est, foris est: Et cum postquam secundus esse non possit, quisquis post unum, quisquis esse debet, factus est, non jam secundus esse, sed unus est.

C. VI. q. *Collatio* Sic legitur in codicibus Cypriani impressis, & manuscriptis huiusmodi. *Ac similis sermo locutus est in sequenti capitulo: sic et huiusmodi. Auctores erant, consensu.*

C. VI. q. *Non est Episcopus, qui in locum venerit successit.*
Item in eodem epistola inferius:

Notandum est Episcopos non esse, qui Cornelio Episcopo in ecclesia à seculum Coepiscopis factis, adhibere, atque exarsens Episcopus fieri à desertoribus perhibetur mittitur: & cum sit à Christo una ecclesia per unum mundum in multa membra divisa, item Episcoporum, Episcoporum multorum concordia numeranda est, ille post Dei traditionem, post connectionem, & coniunctionem catholicæ ecclesiæ unitatem, hanc unitatem & ecclesiam facere, & per plurimas civitates, & archiepiscopos suos mittit, ut quadam rebus unitatem suam fundamenta constituat: cumque hanc unitatem Episcopi in ætate antiqui, in fide integer, in probitate probati, in persecutione proscripti, ille sit, qui cum unum non constans oblationem peragat, aut ecclesiasticæ corporis compagine 2. discordantiam unitatis servare, incrementa vero habere non possit: nec augere quod illi esse competit, sed statim cum periret, sua unitate deherere & infirmari. Qui ergo nec unitatem spiritus, nec conjunctionem pacis observat, illi ecclesiæ vinculo, atque à sacerdotum collegio separatur, Episcopi nec potestatem potest habere, nec honorem, qui Episcopatus nec unitatem voluit tenere, nec potestatem.

C. VII. q. *Utrum Episcopus* *Episcopus non habeat potestatem* *Episcopus non habeat potestatem* *Episcopus non habeat potestatem*

Item ad Florentinum hæreticorum, ord. l. 4. c. 9. *Episcopus Episcopi in ecclesia esse, & ecclesiam*

in Episcopo; & si quis cum Episcopo non sit, in ecclesia non esse: & frustra sibi blandiri eos, qui pacem cum sacerdotibus Dei non habentes obrepunt, & latentes apud quosdam communicare se credunt; quando ecclesia, quæ catholica una est, scilicet non sit, neque divisa.

C. VIII. q. *Suo iure quis cedere non debet.*
Item ad Iubajanum.

Quam periculosum sit in divinis rebus, ut quis cedat iure suo, & potestate, scriptura sancta declarat, cum in Genesi Esau b primarius suos inde perdidit; nec recipere id postmodum potuerit, quod semel cessit.

C. IX. q. *Perditionem sibi acquirunt, qui ab Episcopo recedentes, unitatem ecclesiæ seruant.*
Item Lib. 1. epist. 6. ad Magnum.

Denique quam sit inseparabile unitatis sacramentum, & quam sine se sint, & perditionem sibi maximam de indignatione Dei acquirant, qui schisma faciunt; & relicto Episcopo alium sibi foris Pseudoepiscopum constituunt, & declarat in libris regnorum scriptura divina, ubi a tribu Iuda & Benjamin decem tribus scissæ sunt, & relicto rege Iudæ alterum sibi foris constituerunt. [Et e indignatus est, inquit, Dominus in omne semen Israel, & dimovit eos, & dedit eos in ditionem, donec abiceret eos à facie sua; quia dissipatus est Israel à domo David, & constituerunt sibi regem Hieroboam filium Nabat.]. Indignatus esse Dominum dicit, & eos in perditionem dedisse, quod ab unitate dissipati essent, atque alterum sibi regem constituerunt. Et tanta indignatio Domini exiit adversus illos, qui schisma fecerant, ut etiam cum homo Dei ad Hieroboam missus esset, qui ei peccata sua exprobraret, atque ultionem futuram prædiceret, panem quoque apud illos edere, & aquam bibere vetaretur. Quod cum non custodisset, & contra præceptum Dei prædisset, statim divinæ censura maiestate percussus est, ut inde regressus, impetrare mortis leonem in itinere necaretur, & paucis interisset. *¶ Sicut: adhuc in Evangelio suo Dominus & majorem intelligentiam lucem manifestat, quod idem, qui se tunc à tribu Iuda & Benjamin sciderant, & Hierosolymis derelictis Samaritiam secesserant, inter profanos, & gentiles computarentur. Nam, cum primum discipulos suos in ministerium salutis mitteret, mandavit, & dixit g [In viam nationum ne ieritis, & in civitatem Samaritanorum ne introieritis.]. Ad Iudæos prius mitemus, gentiles adhuc præteriti iuber. Ad dandum autem & civitatem Samaritanorum debere non mitti, ubi erant schismatici, ostendit schismaticos gentilibus adæquari: & post pauca. ¶ Quod b vero eundem, quem nos Deum patrem, eundem filium Christum, eundem Spiritum Sanctum nosse dicuntur, nec hoc adjuvare tales potest. Nam i. & Core, & Dathan, & Abyron cum sacerdote Aaron, & Moyse eundem Deum noverant: pari lege & religione viventes, unum, & verum Deum, qui colendus, atque invocandus fuerat, invocabant: tamen quia loci sui ministerium transgressi contra Aaron sacerdotem, qui sacerdotium legitimum indignatione Dei, atque ordinatione perceptorat, sacrificandi sibi licentiam vindicaverunt, divinitus percussis poenas statim pro illicitis conatibus rependerunt: nec potuerunt tara esse, & proficere sacrificia irreligiose, & illicitè, contra jus divine dispositionis oblata. Thuribula quoque ipsa, in quibus incensum illicitè fuerat oblatum, ne in usu de cætero essent sacerdotibus, sed potius indignationis & ultionis divine memoriam corrigendis posteris exhiberent, iussu Domini collata, atque igne purgata, in*

a. al. ecclesia catholica qua una. b. Genes. 27. c. 3. Reg. 12. d. abest. ab orig. e. 4. Reg. 17. f. 3. Regum 18. g. Matth. 26. h. infra 24. q. 1. & didicimus. 9. quod verò. i. Num. 16.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

uilitas deperire, quod fieri debeat, Deo auctore, dispo-
nere. Peruenit igitur ad nos quibusdam referentibus
quendam Episcopum ita ipsationem capitis incurrisse,
ut quod mente alienata agere solet, geminus & flexus
audiret. Ne ergo languente pastore, grex (quod abhi-
ndicatoris laudandus dicitur) exponatur, vel ecclesie
ipsius utilitates deperant, cauta nos necesse est provisione
tractare. Etideo, quia viventem Episcopum ab officio
suo necessitas infirmitatis, non crimen abducat, alium lo-
co ejus (nisi recuante eo) nulla sint ratio ordinari: sed
si intervalla ruginis habere est solitus, ipse data peti-
tione non se ulterius ad hoc ministerium intellectum
habere, nec ad alia officia subvertente infirmitate posse
futeatur affurgere, & alium loco suo expetere ordinan-
dum. Quo fit ut omnium solemniter electione, alter qui
dignus fuerit Episcopum solemniter ordinetur: sic tamen,
ut quoque eandem Episcopum in hoc saculo vita teneat,
si, sumptus ei debui de eadem ecclesia ministrantur. E-
nimvero, si nullo tempore ad sanam redit mentis offi-
cium, persona fidelis, ac vitæ probabilis est eligenda, quæ
ad regimen ecclesie idonea possit existere, atque de ani-
marum utilitate cogitare, iniquos sub disciplina vinculo
restringere, ecclesiasticarum rerum curam gerere, &
matrum, atque efficacem se in omnibus exhibere: qui
etiam si Episcopo, qui nunc a grotat, superstes extiterit, lo-
co ejus debeat consecrari.

2 pars. Ne autem hujusmodi passionibus sacerdotibus saluti
occupati, capiti officium nequeant remanere, institutum est,
ut sacerdos, si pro passio, seu infirmitate, alios sacros habeat, qui si
hujusmodi casu interueniat, incitata ministeria persicere vi-
deant.

C. XV. **¶** Quisq; sacerdos sacerdotem sibi vi-
cinum habeat, qui capta sacramento ex-
pleat si ei aliqua necessitas in-
gurgit.

Unde in Concilio Toletano XI. c. 74.

¶ Illud t. divini a. oraculi momenti singuli præcaven-
tes, quo scribitur h. [Ve solli quia cum ceciderit, non
habet sublevantem.] summo opere verendum nobis est, &
cavendum, ne horis illis, atque temporibus, quibus Do-
mino placitur, vel sacrificatur, unicuique divinis singula-
riter officiis insistenti, perniciosa passio, vel corporis qua-
libet invalitudo occurrat, quæ aut corpus sibi faciat,
aut mentem alienatione, vel terrore confundat. Pro
hujusmodi ergo casibus præventes, necessarium duxi-
mus instituire, ut ubi temporis, vel loci, sive cleri copia
suffragatur, habeat quisquis e illic canens Deo, atque fa-
cificans, post se vicini solaminis adiutorem: ut si aliquo
casu ille, qui officia implentur accedit, a turbatus fue-
rit, vel ad terram elapsus, tertio semper habeat qui eius
vicem exequatur intrinsecus. Sed si 2 hoc sacrificanti fre-
quenter accidit, tunc omnimodo ab oblatione prohibeatur.

¶ Illud. In concilio impressu legitur, Et illud. In codice
vni Lucensi regio, vsq; illud. In duobus autem Vaticanis, ut il-
lud: & sic est infra de consecr. dist. 1. c. ut illud. & apud Barchar.
& Ivonem.

¶ Sed si hoc. Hæc sunt impressa alii characteribus, quia
non sunt in concilio Tolitano, neq; in plerisq; versibus Gratiani exem-
plaribus. In codice perantiquo sunt glossæ ad verbum, vicem,
& post verbum, prohibebantur, additur, ut infra cad. q. 2. c.
in literis tuis. Apud Barcharthum vero, & Ivonem, qui cri-
ant decem Saceris Papa, & infra de consecr. loco citato, horum
verborum loco legitur hæc, & officium inceptum adim-
pleat.

a De consecr. dist. 1. ut illud. Barchar. l. c. 73. 100 p. 2. c. 126. b Ec-
cl. 4. c. altille. d Alacclat.

C. XVI. **¶** Si sacerdos necessitate præoccupatus
fuerit, capta sacramento per alium ex-
pleantur.

Item Concilio Tolitano 7. c. 7.

Nihil a contra ordinis statum temeritatis ausu præ-
sumatur, neque illa, quæ summa veneratione cen-
sentur, vel minimo præsumptionis actu solvantur, cum
ad hoc 2 tantum fieri iustissimi, ne interrupta noscantur,
vel languoris proventu robore salutis privetur natura.
Non ergo fragilitatis solam consulitur humanæ, sed etiam
3 sacro honori mysteriorum Dei provida caveatur
sollicitudine. Censurimus ergo convenire, ut cum à sa-
cerdotibus Missarum tempore sancta mysteria consecran-
tur, si agritudinis acciderit quilibet eventus, quo ceptum
nequeat consecrationis expleri mysterium, sit liberum
Episcopo vel Presbytero alteri consecrationem exequi
officii cepti. Non enim aliud ad supplementum inhiat
mysteris competit, quam aut incipientis aut subsis-
quentis completa 4 benedictio sacerdotis: quia nec per-
fecta videri possunt, nisi perfectionis ordine compleantur.
Cum enim sumus omnes unum in Christo, nihil con-
trarium personarum diversitas format, ubi efficaciam
prosperitatis unitas fidei representat. Quod etiam con-
sulum cuncti ordinis cleri individuum sibi esse non
ambigant: sed ut præmissum est, præcedentibus libenter
alii pro complemento succedant. Ne tamen, quod na-
ture languoris causa consulerit, in præsumptionis perni-
ciam converteratur, nullus post cibum, potumque quemlibet
minimam sumptum Missas facere, nullus abique pro-
ventu patenti molestia minuter vel sacerdos, cum ce-
perit imperfecta officia præsumat omnino relinquere.
Si qui hæc temerare præsumpserit, excommunicationis
sententiam sustinebit.

1 ¶ Actu] Sic est emendatum ex codice regio: non in im-
presso cancelloriorum codicibus, & apud Barcharthum, & Ivonem,
est, tacitum.

2 ¶ Cum ad hoc tantum] Magna est hoc loco varietas.
In codice regio legitur, cum ad hoc tantum quaquam fieri iustis-
sunt interrupta noscuntur, ne languoris, &c. Apud Bar-
charthum: cum adhuc tantum fieri iustis sunt, nec interrupta
noscuntur, ne languoris, &c. Apud Ivonem, cum hoc, &
nec languoris, cetera eodem modo.

3 ¶ Sed etiam sacro] Hic quoq; magna varietas. In codi-
ce regio plenior est oratio, sed etiam honori mysteriorum Dei
providetur abunde, dum ab offensionis casu procuratur etiam
caveri sollicitudine.

4 ¶ Completa benedictio] Sic restitutum est ex codice
regio, cum quo aliquot editiones conveniunt, multaq; etiam alia in
hoc capite emendata.

5 ¶ Individuum] In codice regio est, indultum.
3 pars. Ecco, quod Episcopo petente, precibus etiam papali,
infirmitate gravato alius possit subrogari, patenter manifestatur.
Senectute autem gravato, non successor, sed coadjutor dari debet,
qui ei succedens in locum regionis succedat. Sic Augustinus dicitur
b accessisse, non successisse Hippopotamum Episcopo.

C. XVII. **¶** Senectute gravato coadjutor est dan-
dus, qui morienti succedat.
Hincetiam Zacharias Papa scribit Bonifacio Mo-
guntino Archiepiscopo.

¶ Et ita, ut cum nostro consulto pro superveniente
tibi senectute, atque corporis imbecillitate, si pote-
ris invenire alium in eadem sede, in qua præses, pro tui
persona debeas collocare. Nos vero, adiutore Deo, con-
siliium præbentibus tux sanctitati, ut pro salute anima-
rum rationabilium, favore Christo fedem, quam ob-
tines, Moguntina ecclesie nequaquam relinquant. Sin
verò Dominus dederit iuxta petitionem tuam homi-

a Barc. l. 3. c. 70. 100 p. 2. c. 124. b Suprad. c. non autem. &
s. quest. r. c. 17.

nem perfectum, qui possit sollicitudinem habere, & curam pro salute animarum, pro tui persona illum ordinabis Episcopum, critique in Evangelio tibi credito, & ministerio Christi portando in omni loco requires, & confortas ecclesiam Dei. *Item ad eundem epist. ultima.*

¶ Si eundem divina voluerit clementia post tui diem transitu superesse, si eum aptum cognoveris, & in tua voluntate fuerit diffinitum, ea hora, qua te de presentibus seculo migraturum cognoveris, presentibus cunctis tibi successorem designa, ut huc veniat ordinandus. Hoc nulli concedi alii patimur, quod tibi charitate cogente largiri conserimus. *Item ibidem paulo superius.* ¶ De eo autem, quod tibi successorem constituta dixisti, ut eo vivente in tuo loco eligatur Episcopum, hoc nulla ratione concedi patimur: quia contra omnem ecclesiasticam regulam, vel iustitiam Patrum esse monstratur; sed volumus, ut tibi ministrer, & sit in Evangelium Christi adiutor. ¶ Nihil enim reprehensibile esse manifestum est, ut te vivente tibi alium substituas: sed hoc commonemus, ut quamdum tibi divina iusserit clementia superesse, sine intermissione orare non cesses, ut tibi illum successorem concedat, qui ei possit esse placabilis, & populum irreprehensibiliter regere valeat.

¶ Prior parvulus capituli usq. ad versu. Item si eundem scripta est ex epistola Zachariae Papa cujus initium est, Sacris litteris: quae exeat Roma manuscripta in bibliotheca Dominicana; quam etiam edidit frater Laurentius Surianus in vita B. Bonifacii, sed ex codice parvam emendato. Reliqua habentur in epistola ultima in tota concilio.

C. XVIIII. ¶ Non successerit, sed coadjutor vivente Episcopo datur.

Item Pelagius Papa alio Narnensi.

Quia frater, & Coepiscopus noster Ioannes ecclesiastica utilitatis studio siadente, & natura sua simplicitate laudabili consideratione tractata, ob hoc, quod seia gerenda patrimonii gubernandi cura, vel in disciplina ecclesiastica conservanda minime lateret idoneum. Constituit Presbyteri ad huc expedienda sibi exposita adhiberi personam: ut ea, quae sunt necessaria, competentem sollicitudine fiant, nihil indecens fieri, vel inutile permittatur. Ideoque presenti vobis iussione praecipimus, ut servata primo in loco Episcopo memorato reverentia, quam vos convenit insulubiliter exhibere, in omnibus, quae ad divini cultus obsequium pertinent, vel quae ecclesiastica utilitatis peragere cura fuerit, praebatis obedientiam Constituto competentem, in nullo dispositionibus eius spiritu contumaci resistentes: imo competenti vigilantia vestra studio, quae pro ecclesiastica utilitate gerenda Constitutus monuit, adimpleatis: ut his ita dispositis, & consueta vobis stipendia ministrantur, & quaecumque in praefata ecclesiae patrimonio, vel de rebus ad eam pertinentibus repetendis sunt necessaria complentur.

¶ Illud vero Cyrilianus de haereticis intelligendum est, quae catholice ecclesiae sibi assuere contendant. ¶ Illud vero Evaristi c. Papa tunc intelligendum est, quando nec inevitabili necessitate, sed ambicio sola Episcopum de ecclesia ad ecclesiam transferre cogit. ¶ Unde etiam in principio sui capituli dicitur, [Episcopus non debet dimittere ecclesiam suam,] subsequenter adiungit, [Abissi, inevitabili necessitate, aut Apostolica, vel regulari auctoritate, & aliter se ambicio causa coniungere.]

¶ A. pat. Ambitionem enim causa, quae quocumque ecclesiae suae medietate despecta, ad maiorem ecclesiam transire voluerit, debet revocari ad propriam. Quod si redire contempserit, careat aliena, & propria.

a. al. Narvensis. al. Narinensis. b. Supra cap. salu. & ca. Narvianus. c. Sup. ead. suis vir.

C. XIX. ¶ Episcopus, vel quilibet clericus rebus sua ecclesia non debet ad aliam transferre. Unde in Niceno concilio a. cap. 11. legitur.

Non oportet Episcopum, vel reliquos ordines de civitate ad civitatem migrare; non Episcopum, non Presbyter, non Diaconum transferre. Si quis auctoritate sancti & magni concilii tale quid attemptaverit, & se huiusmodi negotio mancipaverit, factum profusum in irritum ducatur, & ecclesiae restitatur, cuius fuit Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus dinatas.

¶ Ex duobus codicibus collectis Anselmi in suo tractatu caput hoc ita habet, ut verba haec, Quod non oportet Episcopum, vel reliquos ordines demigrare, sit non & capitulum hoc modo incipiat. Ve de civitate ad civitatem, non Episcopum, non Presbyter, non Diaconum transferre. In altero vero eodem volumine est, negotii huius scriptura est initium capituli: unde videtur caput hoc esse eundem quomadmudum est apud Gratianum, sed sine forma canonis.

C. XX. ¶ In monasterio deponitur Episcopus, qui in ecclesia sua residere contemnit. *Item Gregorius Archiepiscopus Salsburgensis, lib. 1. epist. 22. f. 10. c. 122.*

Pervenit h. ad nos Fimenzium Amalphinum clericum Episcopum in ecclesia sua residere esse non contentum, sed foris per diversa loca vagari. ¶ 7. ¶ Ideo tibi auctoritate praecipimus, ut supra dicto Episcopo terminari non desinas, quatenus hoc de cetero non praesumas, sed in ecclesia sua sacerdotali ministerio fideat. Quem si forte non emendari post multam determinationem cognoveris, in monasterio eum deponere, & nobis curabis modis omnibus indicare: ut quod iure debes, contra iterum praecipione cognoscatur.

C. XXI. ¶ Episcopo nulli conceditur praesumptive cathedram relinquere, & ad aliam ecclesiam se transferre.

Item ex Concilio Carthagenensi V. c. 4.

Placuit a, ut nemini sit facultas, relicta praesumptiva cathedra, ad aliquam ecclesiam in diocesi suam tutam se conferre, vel in re propria diutius, quam oportet, constitutum, curam, vel frequentationem praesumptive cathedrae negligere.

C. XXII. ¶ Intercessores cathedram, cui demeritis tenere non licet.

Item ex eodem Carthagenensi V. c. 4.

Constitutum est, ut nulli intercessores locum praesumptive cathedrae, cui intercessor datus est, quibuslibet personarum studiis, vel seditionibus retinere: sed praesumptive cathedrae, ut intra annum eisdem Episcopum praesumptive cathedrae si neglexerit, anno expieto si intercessor non turbatur.

C. XXIII. ¶ Excommunicatus clericus, qui rebus sua ecclesia ad aliam redire non licet.

Item ex Concilio Niceno, c. 16.

Si quis vero sine respectu agens, & timore ante oculos non habentes, neque ecclesiasticae iustitiae custodientes, recesserint ab ecclesia sua, sine Presbyteri, sive Diaconi, vel in quocumque ecclesiastico officio fuerint, hi non debent suscipi in alia ecclesia, cum omni necessitate cogantur, ut redeant ad ecclesiam suam. Quod si permanerint, excommunicati esse oportet.

a. Et in Aquiligran. c. 43. Anselm. 1.6. cap. 112. Burgh. 1.1. c. 1. p. 6. cap. 174. b. Anselm. 1.6. c. 173. c. Et in Africanis. d. Anselm. 1.6. c. 176. e. Et in Africanis. f. Anselm. 1.7. c. 127. Burgh. 1.2. c. 94. 1. v. p. 6. 4171.

C. XXIV. ¶ De eodem.

Item ex concilio Antiocheno c. 3.

I. Si quis Presbyter, vel Diaconus, vel quilibet clericus, deferta sua ecclesia, ad aliam transfundam esse crediderit, & ibi paulatim tenet, quod migravit, perpetuo manere, ulterius ministrare non debet; præsertim, si ab Episcopo suo ad revertendum fuerit exhortatus. Quod si post evocationem sui Episcopi non obedierit, sed inobediens perseveraverit, omni modo ab officio suo deponi debere, nec aliquando spem restitutionis habere: si vero propter hanc culpam depositum, alius Episcopus susceperit, & ipse à communi synodo penam meritorum increpationis, i tanquam ecclesiastica jura diffolvens.

¶ In crepationis] Græcè est, ἰνδύσιος τῶν κληρικών, quod in dicitur versibus est, arguatur, vel coequeatur, vel puniatur.

C. XXV. ¶ Non licet Episcopo ecclesiam suam relinquere, & ad aliam transire.

Item ex eodem Antiocheno, cap. 21.

Episcopus si de directi ad diocesim alteram non debere transire, neque si scipsum ingesserit, neque si à populo fuerit violenter attractus, neque si etiam hoc ei ab Episcopo suadeatur: manere autem eum debere in ecclesia Dei, quam ab initio sortitus est, & non ab ea alibi demigrare, secundum regulam super hoc olim à Patribus constitutam.

C. XXVI. ¶ De eodem.

Item ex Concilio Chalcedonensi, c. 3.

Propter eos Episcopos, sive clericos, qui de civitate ad civitatem transeunt, placuit definitiones datas à sanctis Patribus habere propriam firmitatem.

C. XXVII. ¶ Aliena plebes ab Episcopo non usurpentur.

Item ex Concilio Carthaginiensi III. c. 20.

Placuit, ut in nullo Episcopo usurpentur plebes alienæ, nec aliquis Episcoporum supergrediatur in diocesi collegam suum.

C. XXVIII. ¶ Alieni clericos ordinare, & altaria consecrare, Episcopo non licet.

Item Anacletus.

Episcopus in diocesim alienam ad alienos clericos ordinandos, vel consecranda altaria intrare non debet. Quod si fecerit, amotis his, quos ordinavit, altaris tamen consecratione manente, transgressor canonum uno anno à Missarum celebratione cessabit.

C. XXIX. ¶ Dubios solemnibus clericis ecclesia sua desine non debet.

Item ex Concilio Agathensi, cap. 64.

II. Si quis in clero constitutus ab ecclesia sua diebus solemnibus defuerit, id est, Nativitate Domini, Epiphania, Pascha, vel Pentecoste, dum potius secularibus & lucris studet, quam servitio Dei parere, convenit, ut triennio à communione suspendatur. Similiter Diaconus, vel Presbyter si per tres hebdomadas ab ecclesia sua defuerit, huic damnationi succumbat.

C. XXX. ¶ Removendus est Episcopus ab ecclesia, cui transgressus, & ad suam elegendus est redire.

Item Hilarius Papa Episcopus Tarracæ, c. 3.

Remoto f ab ecclesia Barcinonensi, atque ad suam modestiam voluntatis, sedatis per sacerdotalem sustentationem legum desiderant, quod non licet, obtine-

re, talis profinus de clero proprio Barcinonensibus ordinetur Episcopus, quem te præcipue frater Africanus oportet eligere, & detet consecrare: nisi forte aliter & factum sit, non sine objurgatione tui maxime nominis recundat nostra præceptio, quod ad injuriam Dei (à quo specialiter sacerdotalium est gratia dignitatum) didicimus admittimus.

C. XXXI. ¶ Qui alienam cathedram appetit, ab ea expulsiis etiam propria careat.

Item Leo Episcopus archiepiscopus Romanus Anastasio Thessalonicensi Episcopo, epist. 13. ad. 14. c. 3.

III. Si quis Episcopus mediocritate civitatis suæ despecta, administrationem celeberris loci ambiat, & ad majorem plebem se quancumque ratione transtulerit, non solum à cathedra quidem pellatur aliena, sed casebit & propria: ut nec illis præsideat, quos per avaritiam concupivit, nec illis, quos per superbiam spreverit. Suis igitur terminis contentus sit quisque, ne supra mensuram juris sui affectet augeti.

C. XXXII. ¶ Ultra, careat ecclesia, qui contemptum minoris ecclesie ad majorem assurot.

Item ex Concilio Meldensi, c. 30.

IV. Si quis e de ordine sacerdotali, contemptu minoris ecclesie ambitiose & improbe ad potioram aspiraverit, canonica erga eum definitio conservetur, hoc est, ut utraque careat.

¶ Hoc est, ut utraque careat] Hæc non sunt in Meldensi impressis, habentur tamen apud ceteros quoque collectores. Sed vero, pretio ecclesiam vacantem ingressus fuerit, ab officio suo deponendus est, sicut in Rothomagensi concilio legitur.

C. XXXIII. ¶ Deiciatur à clero, qui numeribus ecclesiam acquirere tentat.

Anticum est, & atque omnibus modis prohibuit, ut si quis Presbyter inventus fuerit alicui clerico vel laico munera dare, vel dedisse, aut aliam pecuniam tribuere, ut alterius Presbyteri ecclesiam surripiat, i aut vacantem pretio redimat, pro hac cupiditate, seu presumptione turpis lucri gratia deiciatur à clero, & alienus existat à regula.

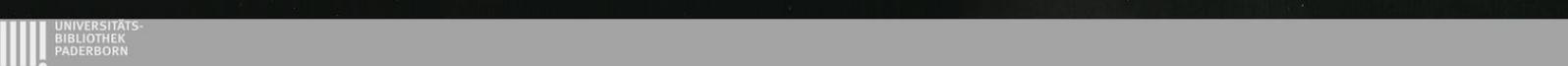
¶ Surripiat, aut] Addita sunt ista duo voces ex Burchardo. Nam veniente Presbytero possit non potest dicit vacans ecclesia. In lib. 2. Capitularium, c. 206. est verbum, surripiat, sed deest alterum membrum, aut vacantem pretio redimat. For. & auctor Panormie habent, ut antea Gratianus, ecclesiam vacantem pretio redimat.

¶ Quod vero communi consilio, atq, aliorum utilitate mutationes Episcoporum fieri possint, & in ecclesia, à quibus recesserant, ea vacantibus alii substitui valeant, Anterus Papa demonstrat, epistola septima, scribens Episcopi Barica & Tolitana provincia.

C. XXXIV. ¶ Necessitati, vel utilitati causa Episcoporum mutationes fieri possunt.

Mutationes f Episcoporum scitote communi utilitate, atque necessitate fieri licere, sed non propria & cujusquam voluntate, aut dominatione. Petrus sanctus, magister noster, & princeps Apostolorum, de Antiochia utilitatis causa translatus est Romam, ut ibidem potius proficere possit. Eusebius quoque de quadam parva civitate, Apostolica auctoritate mutatus est

a al. similiter. b Poly. l. 1. tit. 9. Anst. l. 8. c. 104. Burch. l. 2. c. 74. Ivo p. 1. cap. 103. c Burch. l. 3. cap. 42. Ivo p. 2. c. 12. Pann. l. 2. cap. 45. d al. aspirare contendere. e In Capit. l. 7. cap. 206. Burch. l. 3. c. 116. Ivo p. 3. c. 90. Pann. l. 2. cap. 49. f Poly. l. 1. tit. 9. Anst. l. 8. c. 49. Burch. l. 1. c. 77. Ivo p. 5. c. 133. Pann. l. 2. c. 69. g al. non libitri cujusquam, aut damnatione. Plura sunt verba in originali.

ταύτης, ἢ μὴ λαγόντων μὴ καλῶς τὰς δεξιὰς ἔχοντες...

Ὁ πῶς ὁ Πατριάρχης ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποστρέφεται...

Photius Patriarcha dixit: Quid censuris de iis, qui ex Antistitum ordine seipsos in monachorum locum conferunt...

neat. Monachorum enim instituta ad obediendum...

Hic ad penitentiam agenda, non quietem servandam...

C. XLVI. Pro infestationibus malorum...

Vegetium a nobis est, quod pro praetextis laboribus...

C. XLVII. In persecutionibus Episcoporum...

Suscitaris itaque per Guldagarium Presbyterum...

a Poly. l. 4. tit. 11. b Math. 11. c Joan. 4. d Ab. 10. c Ioan. 4.

